

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2019-06-18

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Karin Almgren samt justitierådet Kerstin Calissendorff

Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Enligt en lagrådsremiss den 5 juni 2019 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Anna Nordström.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I remissen föreslås en ny paragraf, 10 a §, i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. Enligt förslaget ska en asylsökande som på egen hand ordnar bostad i ett område med socioekonomiska utmaningar som huvudregel inte ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt 17 eller 18 § i lagen.

En förutsättning för att den asylsökande inte ska ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag är enligt paragrafens *första stycke* att bostaden är belägen i en del av en kommun som under boendetiden anses ha sociala och ekonomiska utmaningar enligt de föreskrifter som regeringen meddelat. Av författningskommentaren framgår att kommundelen redan vid inflyttningstillfället måste omfattas av regleringen för att den asylsökande ska gå miste om sin rätt till bistånd. Om kommundelen därefter under den asylsökandes boendetid inte längre anses ha sociala och ekonomiska utmaningar återfår den asylsökande sin bistånds rätt.

Enligt Lagrådets mening måste lagtexten ge klart uttryck för de start- och sluttidpunkter som gäller för att den asylsökande inte ska ha någon rätt till ersättning eller särskilt bidrag. Stycket bör lämpligen formuleras på följande sätt.

En utlänning som avses i 1 § första stycket 1 eller 2 har inte rätt till dagersättning enligt 17 § eller särskilt bidrag enligt 18 § om han eller hon på egen hand ordnar bostad och bostaden ligger i en del av en kommun som vid inflyttningen och under den tid utlänningen är bosatt i den anses ha sociala och ekonomiska utmaningar enligt föreskrifter meddelade med stöd av andra stycket. Detta gäller dock inte om det är uppenbart oskäligt att utlänningen inte får rätt till sådant bistånd.

Regeringen bemyndigas enligt *andra stycket* att meddela föreskrifter om vilka delar av en kommun som ska anses ha sociala och ekonomiska utmaningar. Vidare ska regeringen få meddela

föreskrifter om en kommuns möjlighet att i ett anmälningsförfarande ange det närmare urvalet.

Vid föredragningen har det framgått att avsikten är att en kommun som, till följd av vad regeringen har föreskrivit, innefattar kommundelar med sociala och ekonomiska utmaningar ska ha ett bestämmande inflytande över vilka av kommundelarna som ska omfattas av regleringen. Därvid har det hänvisats till vikten av att värna om kommunernas självstyre.

Lagrådet ifrågasätter det lämpliga i att låta regeringen i förordning bestämma om kommunernas medverkan. Den roll som kommunerna avses få bör uttryckas tydligare i lagtexten.